

21.12.2022

Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunnalle

Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunnalla on käsittelyssä hallituksen esitys eduskunnalle julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden uudelleen järjestämistä koskevaksi lainsäädännöksi (HE 207/2022). Palvelualojen työnantajat Paltan aiemmissa lausunnoissa (HE 167/2021 ja HE225/2021) on nostettu esille niin sanottu väliportaaliratkaisu konkreettisena keinona tehostaa työnvälityspalveluja. Pyydämme valiokuntaa huomioimaan tämän ja aiemmat lausuntonne sekä myös **kehottamaan omassa muistiossaan hallitusta käynnistämään välittömästi toimet väliportaali toiminnan mahdollistamiseksi osana TE2024 rakenneuudistuksen toimeenpanoa.**

Palta on EK:n toiseksi suurin jäsenliitto ja edustamme yli 2 000 palvelualoilla toimivaa jäsenyritystämme. Työllisyyden hyvä kasvu on nojannut vahvasti palvelualoihin ja esimerkiksi 2000-luvulla palvelualoille on syntynyt 330 000 uutta työpaikkaa. Palta edustaa laajasti henkilöstöpalvelualaa (yksityisiä palveluntuottajia), jotka ovat merkittävässä roolissa koko yhteiskuntaa ravistelevan osaajapulan ratkaisemisessa ja työllisyyden edistämisessä. Yksityiset henkilöstöpalveluyritykset tuntevat työelämän osaajatarpeet ja luotettuina kumppaneina ne hoitavatkin ison osan yksityisen sektorin rekrytoinneista. Tämän päivän henkilöstöpalveluyritys on henkilöstön hankinnan, osaamisen arvioinnin, henkilöstön kehittämisen ja uusien työnteon muotojen palveluorganisaatio, jolta yritys voi saada nopeasti juuri sellaisia osaajapulan ratkaisuja, joita se kulloinkin tarvitsee.

TE-uudistus tehostaa työvoimapalveluja vain tiivistämällä yhteistyötä yksityisten ja kolmannen sektorin henkilöstöpalvelutoimijoiden kanssa

Tällä hetkellä Suomessa on kahdet toisistaan erilliset työvälitysjärjestelmät – julkinen ja yksityinen. **Osaajia etsivät työnantajat käyttävät yhä useammin yksityisiä henkilöstöpalveluyrityksiä apuna rekrytointiprosesseissaan.** Aiemmin henkilöstöpalveluyritykset ovat avustaneet lähinnä ylimmän johdon ja avainhenkilöiden hauissa, mutta nykyisin käyttö on laajentunut koko henkilöstön ja myös kesätyöntekijöiden hakuihin. Yhteistyö yksityisten henkilöstöpalvelujen kanssa on koettu välttämättömäksi tilanteissa, joissa rekrytointimäärät ovat isoja, osaajia ei ole löytynyt tai niihin liittyvät prosessit ovat haastavia hallittaviksi. Palveluita tuotetaan nykyisellään niin suoraan kuin myös henkilöstönvuokrauksena.

Työnhakijan näkökulmasta henkilöstöpalveluyritykset ovat reitti nopeaan työllistymiseen. Työnhakuprofiilien määrä jo yhdellä henkilöstöpalvelualan yrityksellä on suurempi kuin julkisen puolen ylläpitämässä Työmarkkinatorissa. Kuvaavaa on, että työtä etsivät osaajat löytävät nopeasti väylän työpaikkaan nimenomaan yksityisen työvälitysjärjestelmän kautta ja piipahdus julkisella puolella on väliaikainen toimeentulon turvaamiseksi.

21.12.2022

Työvoimapalvelujen uudistamisen yhteydessä onkin tärkeää ymmärtää, etteivät kaikki avoimet työpaikat tule esille julkisiin tietojärjestelmiin. Esimerkiksi

Työmarkkinatorin asiakasvolyymit ovat edelleen varsin pieniä, kun verrataan näitä lukemia koko yksityisen henkilöpalvelualan lukemiin. Työvoimapula on tosiasia ja Suomen tulisi ottaa molempien työvälitysjärjestelmien hyödyt täysimääräisesti käyttöön.

Väliportaali mahdollistamaan nopeaa työllistymistä

Tällä hetkellä merkittävin este yksityisten henkilöstöpalveluyritysten aiempaa tehokkaammalle hyödyntämiselle on se, ettei henkilöstöpalveluyrityksillä ole riittävää pääsyä julkisessa työvälityksessä olevien työnhakijoiden avaintietoihin. Myös hakujen tekeminen esimerkiksi volyymirekrytointeja varten on tällä hetkellä liian hidasta.

Palta pitää välttämättömänä, että työvoimapalvelujen rakenneuudistuksessa otetaan paremmin huomioon yksityisten palveluntuottajien luoma lisäarvo. **Konkreettisesti tämä tarkoittaisi, että yksityisille palveluntuottajille mahdollistetaan rajattu pääsy julkisen työvälityspalvelun asiakastietojärjestelmän olennaisiin tietoihin**, joista selviäisi työnhakijan perustiedot (kuten nimi, työkokemus, koulutus). Tarvitaan turvallinen silta eli ns. väliportaali yksityisen ja julkisen työvälitysjärjestelmien välille (kuva alla).

Edottamamme väliportaalin ideana olisi, että ensimmäisenä POMA-toimena työttömäksi ilmoittautuva työnhakija laatisi aina CV:n, jonka yhteydessä hän antaisi luvan (MyData-periaatteella) etukäteen sovittujen ja tarkkaan rajattujen tietojen luovuttamisesta väliportaali-tietokantaan tai esimerkiksi väliportaalin työnhakuprofiiliin syötettäisiin jo alkuhaastattelun yhteydessä työnhakijaa koskevat perustiedot. Työnhakija voisi käydä itse

21.12.2022

täydentämässä profiiliaan työnhakuprosessin edistyessä. Kaikki tietojen luovuttaminen perustuisi työnhakijan vapaaehtoisuuteen ja tietoa tuotettaisiin normaalissa prosessissa, joka nykyisinkin työvoimatoimistoissa tehdään. Väliportaalissa ei liikkuisi luottamuksellisia tietoja (esimerkiksi terveystiedot) vaan ainoastaan sellaiset tiedot, jotka kuvastaisivat minkä alan osaajasta on kyse ja millaista työtä hän olisi halukas vastaanottamaan.

Väliportaalista henkilöstöpalvelualan yrityksen rekrytointiammattilainen voisi etsiä sopivia osaajia ja pystyisi tarjoamaan työtä työnhakijalle, joka on sallinut julkaista omat sovitut työllistymistä tukevat tietonsa väliportaali-tietokantaan. Työnhakija antaisi itse mahdollisuuden tulla löydetyksi ja hyväksyisi sen, että hänelle voidaan tarjota myös henkilöstöpalveluyritysten toimesta ja välittämänä työtä.

Tällä hetkellä kahdet erilliset ja toisistaan irrallaan olevat työnvälitysmarkkinat ovat vaikeasti hahmotettavissa työtä etsivien yksilöiden näkökulmasta. Työnhakijat eivät myöskään osaa aina hyödyntää molempia järjestelmiä oman työllistymisensä tukena. Lisähaasteensa asiaan tuo se, että yksityinen työnvälitysjärjestelmä sisältää lukuisia henkilöstöpalvelualan toimijoita. Palta ry:n ehdottama väliportaali toisi suoria hyötyjä työnhakijoille, koska koko henkilöstöpalveluyritysten kenttä olisi tavoitettavissa yhdellä sovittujen tietojen luovutustoimella.

Väliportaalin data viranomaisverkossa ja katselu edellyttäisi vahvaa tunnistautumista

Paltan esittämän mallin mukaisesti työnhakijoista muodostettu työnhakuprofiilin data sijaitsisi vain viranomaisverkossa. Väliportaali voisi sijaita joko nykyisen Työmarkkinatorin yhteydessä tai täysin erillisenä tietovarantona. Henkilöstöpalveluyrityksen rekrytointiammattilainen saisi katseluoikeuden luovutettuihin tietoihin (esimerkiksi nimi, työkokemus, koulutus) vahvan tunnistautumisen kautta. Työtarjouksien välittäminen sopiville henkilöille voisi niin ikään toteutua väliportaalin kautta ja työnhakija voisi itse päättää miten hän mahdollisen työpaikkatarjouksen suhteen etenee. Väliportaali mahdollistaisi henkilöstöpalvelualan ammattilaisten yhteydenotot potentiaaliin työnhakijoihin ja samalla työtarjoukset suoraan osaaville työnhakijoille lisääntyisivät. Prosessista syntyisi TE-hallinnolle myös arvokasta dataa työtarjousten määrästä ja laadusta palveluiden parantamiseksi.

Hallituksen työllisyystavoitteeseen pääseminen ei ole mahdollista ilman yksityistä sektoria ja erityisesti henkilöstöpalvelualan toimijoita. Henkilöstöpalveluala tuntee työmarkkinoiden tarpeet ja työpaikkoja syntyy aina sopivien osaajien löytyessä. Palta esittää, että valiokunta pohtii väliportaalin ratkaisun esille nostamista muistiossaan ja edellyttää hallitusta käynnistämään välittömästi valmistelun tällaisen portaalin rakentamiseksi tietosuojasäännökset huomioiden. TE-palveluiden kokonaisuudistus on hyvä mahdollisuus tehdä asioita uudella tavalla ja paremmin sekä panostaa yhteistyön laatuun. Vain siten osaajat ja työpaikat kohtaavat nykyistä tehokkaammin.

21.12.2022

Paltan ehdottaman väliportaalin keskeiset hyödyt ovat:

- Julkisen työvälitysjärjestelmän piirissä tehdyllä yhdellä MyData-toimella työnhakijalle mahdollistuu työnhaku myös yksityisillä työvälitysmarkkinoilla.
- Työttömien työllistymisen helpottuminen yksityisten henkilöstöpalveluyritysten aktiivisesti tarjoamalla työmahdollisuuksilla
- Yksityisen työvälityksen ”piilotyöpaikkojen” avautuminen kaikille TE – toimistojen asiakkaille
- Työllisyysasteen nouseminen ja työttömyysjaksojen keston lyheneminen
- TE-hallinto saa väliportaalin kautta uutta hyödynnettävää tietoa yksityisen puolen piilotyöpaikoista sekä tietoa työllistymisestä

Palvelualojen työnantajat PALTA ry

Elinkeinopolitiikka

Johtaja Tatu Rauhamäki
+358 50 521 2907
tatu.rauhamaki@palta.fi

Johtava asiantuntija Milka Kortet
+358 50 569 7856
milka.kortet@palta.fi